

**Uchwała nr XXIX/347/13
Rady Miejskiej w Świętochłowicach
z dnia 27 lutego 2013 r.**

w sprawie: przyjęcia i realizacji Świętochłowickiego Programu Działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2013 - 2020.

Na podstawie art. 12 pkt 11, art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592, z późn. zm.), art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)

Rada Miejska uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Świętochłowicki Program Działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2013 – 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miast Świętochłowice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 35a ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Świętochłowicki
Program Działań na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych
na lata 2013 - 2020

ŚWIĘTOCHŁOWICE 2013

Wstęp

W Polsce według wstępnych wyników wynikających z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 4 mln 697,5 tys., co stanowiło 12,2% ludności kraju, wobec 14,3% w 2002 r. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności odbywało się na zasadzie dobrowolności – ze względu na specyfikę i wrażliwość tematu. W związku z dobrowolnym charakterem pytań dotyczących niepełnosprawności blisko 1,5 mln respondentów odmówiło udzielenia odpowiedzi i dane dotyczące niepełnosprawności mogą być niedoszacowane. Szacuje się, że w Świętochłowicach liczba osób niepełnosprawnych oscyluje wokół 11% - 12% ogółu społeczeństwa naszego miasta. Tylko w latach 2009-2011 Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 2365 orzeczeń o niepełnosprawności, a w tym:

- 324 osoby w wieku do 16 lat z zaliczeniem do osób niepełnosprawnych,
- 635 osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 711 osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- 695 osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

We wskazanym wyżej okresie Zespół ds. Orzekania wydał 156 orzeczeń o niepełnosprawności dla osób w wieku 16-25 lat, 220 orzeczeń dla osób w wieku 26-40 lat, 983 orzeczenia dla osób w wieku 41-60 lat i 682 orzeczenia dla osób w wieku powyżej 60 lat oraz 1175 orzeczeń dla kobiet i 1190 orzeczeń dla mężczyzn. Jednocześnie na terenie naszego miasta 2046 mieszkańców pobiera świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu niezdolności do pracy, a w tym:

- 51 osób pobierających renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- 415 osób pobierających renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
- 1340 osób pobierających renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- 240 osób pobierających renty socjalne.

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Definicja stosowana przez Światową Organizację Zdrowia przyjmuje, że do osób niepełnosprawnych zalicza się osoby z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi bakteriami może ograniczać ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami.

Podstawowym aktem regulującym w naszym kraju prawa osób niepełnosprawnych jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku. W artykule 32 określa ona fundamentalne prawo każdego obywatela do równego traktowania, a także zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Dokumentem chroniącym interesy tej grupy osób oraz określającym ich prawa i uprawnienia jest Karta Praw Osób Niepełnosprawnych uchwalona przez Sejm 1 sierpnia 1997 roku. W dokumencie tym Sejm stwierdza, że osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Prawa osób niepełnosprawnych wynikają z Konstytucji, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Karty Praw Osób Niepełnosprawnych, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych oraz wszelkich aktów normatywnych prawa wewnętrznego i międzynarodowego, dlatego też Sejm Rzeczypospolitej Polskiej nakłada na Rząd i władze samorządowe obowiązek podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie tych praw.

Specyfika potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych wymaga inicjowania i realizowania wielu działań, które chronią te osoby przed bezradnością, stwarzają im warunki do rozwoju, motywują do aktywności i zaradności urzeczywistniając zasadę wyrównywania szans i integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.

Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym możliwość pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym, wskazuje instytucjom, stowarzyszeniom i organizacjom kierunki działań, poprzez przeciwdziałanie dyskryminacji jak i stworzenia mechanizmów wyrównywania szans i warunków korzystania z przysługujących im praw.

Obecny Program powstał w oparciu o analizę doświadczeń z realizacji dotychczasowego Świętochłowskiego Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2007 – 2012 oraz doświadczeń poszczególnych podmiotów zaangażowanych w kształtowanie systemu pomocy i wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym.

Miejsce realizacji Programu:

- Miasto Świętochłowice.

Adresaci Programu:

- osoby niepełnosprawne,
- rodziny z osobami niepełnosprawnymi,
- organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne i działające na ich rzecz,
- instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- pracownicy administracji samorządowej,
- administratorzy obiektów użyteczności publicznej,
- pracownicy jednostek pomocy społecznej,
- pracownicy placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych,
- pracodawcy,
- mieszkańcy Świętochłowic.

Koordynator Programu:

- Prezydent Miasta

Partnerzy Programu:

- Urząd Miasta,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych,
- Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

- Centrum Integracji Społecznej.
- placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze,
- placówki służby zdrowia,
- organizacje pozarządowe i stowarzyszenia,
- pracodawcy,
- instytucje kultury,
- kluby sportowe,
- inne podmioty

Źródła finansowania Programu:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Miasto Świętochłowice,
- dotacje i subwencje budżetowe,
- środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej,
- środki Funduszu Pracy,
- środki będące w dyspozycji instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- fundusze prywatne i pozyskane od sponsorów,
- inne źródła finansowania

CEL PROGRAMU

Celem Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest podniesienie świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców Świętochłowic, a także zapewnianie im godnego i możliwie pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. Jednym z zamierzeń Programu jest dążenie do stworzenia systemu, w ramach którego działania na rzecz osób niepełnosprawnych będą miały spójny charakter.

Program wyznacza kierunki działań jakie powinny być podjęte aby działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniły im godne i aktywne życie, a także pomoc była dostosowana do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Działania zawarte w Programie zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce. Program ma na celu podjęcie także działań, które podniosą świadomość osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych, które są częstą przyczyną ich społecznej alienacji.

Celem Programu jest przeciwdziałanie marginalizacji osób niepełnosprawnych i włączenie ich w życie społeczne między innymi poprzez:

- umożliwienie osobom niepełnosprawnym zdobycia zawodu atrakcyjnego na rynku pracy, zmiany lub podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zapewnienie możliwości korzystania z profesjonalnego poradnictwa zawodowego,
- opracowanie oraz publikację informatora dla pracodawców na temat zatrudniania osób niepełnosprawnych i związanych z tym korzyściami i ulgami,
- organizację szkoleń dla pracodawców którzy chcą zatrudnić osoby niepełnosprawne,
- promocję przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych,
- podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych, które kształtowały by właściwe postawy wobec osób niepełnosprawnych,
- aktywizację środowiska osób niepełnosprawnych do działań na rzecz społeczności lokalnej wykorzystanie potencjału tych osób,
- propagowanie rozwiązań pomocy dla niepełnosprawnych oraz ich opiekunów,
- usuwanie barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się i transportowych,

- poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych pod względem możliwości rehabilitacji, dostępności do kształcenia, kultury, sportu, turystyki i rekreacji,
- ułatwienie dostępu do informacji na temat możliwych form pomocy, porad specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych,
- rehabilitacje leczniczą dzieci i dorosłych osób niepełnosprawnych oraz ułatwienie im dostępu do edukacji w celu zdobycia odpowiedniego wykształcenia.

Szczegółowe cele programu.

1. Aktywizacja zawodowa, zatrudnianie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

1.1. Zadania:

- udzielanie wszechstronnej pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskiwaniu odpowiedniego zatrudnienia,
- umożliwianie osobom niepełnosprawnym zdobycie zatrudnienia na rynku pracy oraz zapewnienie możliwości korzystania z profesjonalnego poradnictwa zawodowego,
- udzielanie pracodawcom informacji o możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych,
- organizacja szkoleń dla pracodawców, którzy wyrażają wolę zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowań zawodowych osób niepełnosprawnych,
- objęcie poradnictwem zawodowym osób niepełnosprawnych,
- organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych w celu nauki zawodu, przekwalifikowania lub podwyższenia kwalifikacji,
- udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- zwrot kosztów przystosowania stanowisk pracy stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- organizowanie dla osób niepełnosprawnych subsydiowanych miejsc pracy tj.: staże, prace interwencyjne czy umowy absolwenckie,

- promowanie elastycznych form zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- organizowanie giełdy pracy dla osób niepełnosprawnych,
- redakcja wspólnego informatora dla pracodawców i osób niepełnosprawnych zawierającego zakres praw, obowiązków i uprawnień z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- promowanie aktywnej polityki poszukiwania pracodawców służąca tworzeniu nowych i utrzymywaniu istniejących miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- edukacja osób niepełnosprawnych w zakresie poruszania się po rynku pracy,
- Współpraca ze szkołami specjalnymi

1.2. Oczekiwane efekty:

- zwiększenie liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych poprzez finansowanie zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych, umów stażowych itp.,
- efektywniejsze poruszanie się na rynku pracy przez osoby niepełnosprawne,
- otrzymanie i utrzymanie pracy zarobkowej dla grupy osób najbardziej dyskryminowanych na otwartym rynku pracy,
- podniesienie jakości życia i samooceny osób niepełnosprawnych,
- przełamywanie barier społecznych i stereotypów dotyczących przekonania o braku bądź małej wartości pracy tych osób,
- łagodzenie skutków izolacji, wycofania się z życia zawodowego i społecznego,
- tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie dostępu do ofert pracy zarówno dla pracodawców jak i osób niepełnosprawnych.

2. Rehabilitacja i integracja społeczna. Stwarzanie osobom niepełnosprawnym możliwości samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

2.1. Zadania:

- organizacja Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych jako cyklicznej imprezy integrującej środowiska osób niepełnosprawnych,
- organizowanie pikników integracyjnych dla osób niepełnosprawnych,
- organizowanie imprez integracyjnych o charakterze spotkań, przedsięwzięć sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i innych,
- realizacja programów promujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych,
- organizowanie sportowych i kulturalnych imprez dla osób niepełnosprawnych,
- wspieranie działań z zakresu integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- wspieranie działań w pozyskiwaniu środków unijnych na różne typy projektów w zakresie rehabilitacji i integracji społecznej,
- organizacja kursów i szkoleń przygotowujących do pracy z osobami niepełnosprawnymi,
- stworzenie jednej, spójnej strony internetowej przy współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, na której będzie można uzyskać informacje w zakresie:
  - możliwości ustalenia niepełnosprawności,
  - rodzajów ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym,
  - pomocy w nawiązaniu kontaktu z odpowiednią organizacją pozarządową, instytucją lub dowolną placówką specjalistyczną,
  - możliwości uzyskania dofinansowania do różnych form rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej,
  - pomocy w nawiązaniu kontaktu z odpowiednim pracodawcą,
- wspieranie i promowanie warsztatów terapii zajęciowej,
- wspieranie i promowanie działalności Środowiskowego Domu Samopomocy,
- upowszechnianie idei mieszkań wspólnotowych i chronionych,
- udzielanie pomocy finansowej i materialnej dla osób niepełnosprawnych będących w trudnej sytuacji życiowej,
- utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej jako systemu usamodzielniania finansowego i zawodowego osób niepełnosprawnych,
- promowanie i wspieranie działań Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych,
- promowanie Centrów i Klubów Integracji Społecznej,

- opracowywanie i opiniowanie projektów aktów normatywnych stanowionych przez organy Miasta, a dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych,
- wydawanie osobom niepełnosprawnym kart parkingowych,
- promocję przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych,
- podniesienia świadomości społeczeństwa, w tym na poziomie rodziny, w sprawach dotyczących osób niepełnosprawnych
- rozwijanie umiejętności społecznych i poprawa psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych
- stworzenie klubów spotkań dla osób niepełnosprawnych
- programy profilaktyczne dot. rozwoju psychofizycznego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
- stworzenie bazy danych o dziecku niepełnosprawnym z pełną informacją o jego sytuacji rodzinnej z dostępem dla szkół i poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz OPS
- tworzenie ognisk wczesnego wsparcia dziecka
- pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez m.in. prawników, psychologów.
- pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia ośrodków wsparcia
- tworzenie ośrodków wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnych
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- pozyskiwanie i koordynacja pracy wolontariuszy pomagających osobom niepełnosprawnym
- prowadzenie badań i analiz dotyczących środowiska osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, sprzęt rehabilitacyjny i środki pomocnicze.

2.2. Oczekiwane efekty:

- efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych,
- poprawa jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych,

- integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym,
- samodzielne funkcjonowanie i pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia społecznego,
- prowadzenie aktywnego trybu życia,
- wzrost zaradności osobistej,
- wzrost aktywności i samodzielności osób niepełnosprawnych w życiu codziennym,
- ułatwienie komunikacji i pogłębienie integracji środowiska osób niepełnosprawnych,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych,
- umiejętność radzenia sobie z ograniczeniami spowodowanymi niepełnosprawnością,
- podniesienie poziomu świadomości społecznej osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

3. Rehabilitacja lecznicza. Profilaktyka i edukacja zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.

3.1. Zadania:

- promowanie edukacji zdrowotnej kierowanej dla rodzin, wśród których są osoby niepełnosprawne,
- stworzenie kompleksowej bazy informacyjnej o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz o możliwościach korzystania z nich,
- zwiększenie dostępności do placówek medycznych dla osób niepełnosprawnych,
- stwarzanie warunków do prowadzenia kompleksowej rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych oraz zaopatrzenia placówek w odpowiedni sprzęt ortopedyczny, rehabilitacyjny i pomocniczy,
- promowanie inicjatyw zmierzających do tworzenia wyspecjalizowanych placówek służby zdrowia, kompleksowo przygotowanych do obsługi osób niepełnosprawnych,

- doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny instytucji i placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego,
- tworzenie programów profilaktyki zdrowotnej osób niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością

3.2. Oczekiwane efekty:

- wzrost liczby placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- wzrost wczesnej wykrywalności wad i ograniczenie pogłębiania się niepełnosprawności,
- większy dostęp do rehabilitacji i usług medycznych,
- tworzenie programów profilaktyki zdrowotnej dla osób niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością,
- złagodzenie psychofizycznych skutków niepełnosprawności,
- zwiększenie potencjału osób niepełnosprawnych w zakresie ich funkcjonowania w społeczeństwie,
- dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,
- dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej.

4. Likwidacja barier architektonicznych, funkcjonalnych, technicznych i w komunikowaniu.

4.1. Zadania:

- egzekwowanie na etapie projektowania i realizacji budowanych, remontowanych i modernizowanych obiektów pod kątem ich dostępności dla osób niepełnosprawnych,
- promowanie obiektów „przyjaznych osobom niepełnosprawnym”,
- sukcesywne likwidowanie barier architektonicznych w mieszkaniach i budynkach, w których mieszkają osoby niepełnosprawne,

- ułatwianie osobom niepełnosprawnym dostępu do budynków i obiektów użyteczności publicznej poprzez stopniową likwidację wszelkich barier architektonicznych,
- promocja budownictwa bez barier architektonicznych,
- wyznaczenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych przed przedsiębiorstwami i zakładami użyteczności publicznej,
- prowadzenie stałego konkursu p/n „Świętochłowice bez barier” dla firm i instytucji, które likwidują bariery architektoniczne w obszarze:
  - budynek mieszkalny,
  - przestrzeń publiczna,
  - budynek użyteczności publicznej,
  - obiekt zabytkowy,
- skatalogowanie potrzeb w zakresie likwidacji barier architektonicznych, funkcjonalnych, technicznych i w komunikowaniu oraz sukcesywna ich likwidacja,
- dalsze wsparcie i realizacja "Programu powiadamiania służb ratunkowych przez osoby słabosłyszące i niesłyszące, mieszkańców Świętochłowic"
- likwidacja barier funkcjonalnych w przestrzeni miejskiej.
  - W placówkach edukacyjnych.
  - W obiektach sportowo - rekreacyjnych.
  - W budynkach użyteczności publicznej.
  - W ciągach komunikacyjnych.
- polityka transportowa – poszerzenie infrastruktury transportowej dla osób niepełnosprawnych przez Miasto i inne podmioty.

4.2. Oczekiwane efekty:

- zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych,
- podniesienie świadomości inwestorów w zakresie dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej,
- samodzielne funkcjonowanie i pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia społecznego,
- prowadzenie aktywnego trybu życia i przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych,

- możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- swobodnego dostępu osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej,
- swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu.

5. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do edukacji, kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.

5.1. Zadania:

- organizowanie kursów i szkoleń dla kadry pedagogicznej podnoszące kwalifikacje w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi,
- zapewnienie realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych osób niepełnosprawnych poprzez pomoc tłumaczy języka migowego oraz technicznych urządzeń wspomagających,
- promowanie edukacji i programów oświatowych wśród rodzin, gdzie są osoby niepełnosprawne,
- promocja tworzenia klas integracyjnych,
- umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej,
- organizowanie szkoleń i kursów dla dorosłych niepełnosprawnych umożliwiających zdobycie odpowiednich kwalifikacji i doskonalenie już posiadanych umiejętności,
- ułatwianie osobom niepełnosprawnym zdobywanie wykształcenia na poziomie średnim i wyższym,
- likwidowanie barier transportowych i komunikacyjnych umożliwiających osobom niepełnosprawnym dostęp do placówek edukacyjnych,
- zapewnienie odpowiedniego wyposażenia technicznego placówkom oświatowym, ułatwiającym zdobywanie wykształcenia osobom niepełnosprawnym,
- zwiększenie ilości klas i grup integracyjnych, w których mogłyby się uczyć dzieci i młodzież niepełnosprawna,

- inicjowanie spotkań dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z ich pełnosprawnymi rówieśnikami.

5.2. Oczekiwane efekty:

- zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych posiadających średnie i wyższe wykształcenie,
- zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych podnoszących swoje kwalifikacje,
- zapewnienie pełnego rozwoju osobowości, talentów i kreatywności oraz rozwój intelektualny osób niepełnosprawnych,
- pogłębianie integracji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z rówieśnikami,
- nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami oraz dostęp do korzystania ze szkolnictwa specjalnego i edukacji indywidualnej,
- szerszej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych.

6. Udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, rekreacji, wypoczynku i sporcie

6.1. Zadania:

- rozwój infrastruktury sportowej i jej dostępność dla osób niepełnosprawnych,
- organizowanie i finansowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych,
- popularyzowanie turystyki i zdrowego stylu życia wśród osób niepełnosprawnych,
- dostosowanie ścieżek rowerowych dla osób niepełnosprawnych,
- organizowanie spartakiad i olimpiad specjalnych dla osób niepełnosprawnych,

- organizowanie imprez kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i turystycznych integrujących środowisko osób niepełnosprawnych,
- organizowanie turnusów aktywnej rehabilitacji,
- wspieranie działalności klubów sportowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- promocja informacji o możliwości dofinansowania ze środków PFRON sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości rozwoju i wykorzystywania potencjału twórczego, artystycznego i intelektualnego, nie tylko dla własnej korzyści, ale także dla wzbogacenia społeczeństwa,
- zachęcanie osób niepełnosprawnych do udziału, w możliwie najszerszym zakresie, w powszechnej działalności sportowej na wszystkich poziomach i popierania tego udziału,
- zapewnienia osobom niepełnosprawnym możliwości organizacji i rozwoju działalności sportowej i rekreacyjnej uwzględniającej niepełnosprawność oraz możliwości udziału w takiej działalności
- zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do miejsc uprawiania sportu, rekreacji i turystyki
- zapewnienia dzieciom niepełnosprawnym dostępu, na zasadzie równości z innymi dziećmi, do udziału w zabawie, rekreacji i wypoczynku oraz działalności sportowej,
- zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do usług świadczonych przez organizatorów działalności w zakresie rekreacji, turystyki, wypoczynku i sportu.

6.2. Oczekiwane efekty:

- podniesienie sprawności psychofizycznej osób niepełnosprawnych,
- możliwość sprawdzenia się osób niepełnosprawnych w wybranych dziedzinach aktywności sportowej,
- ułatwienie komunikacji, nawiązywanie kontaktów oraz szeroko pojęta integracja środowiska osób niepełnosprawnych,
- wzrost samodzielności osób niepełnosprawnych w życiu codziennym,
- poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do placówek użyteczności publicznej, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i terenów rekreacyjnych,

- wyrównanie szans w zakresie możliwości spędzania wolnego czasu m.in.: zapewnienie dostępu do obiektów kulturalnych, sportowych i wypoczynkowych.

7. Aktywne zaangażowanie organizacji pozarządowych w kreowaniu polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.

7.1. Zadania:

- aktywne uczestnictwo w tworzeniu lokalnego programu na rzecz osób niepełnosprawnych,
- wspólne przedsięwzięcia organizacji pozarządowych, administracji, firm i instytucji w celu skutecznego wykorzystania środków przeznaczonych na aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych,
- promowanie jednostek i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- budowa bazy danych instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym,
- publikacja w formie informatora danych w zakresie niepełnosprawności wśród mieszkańców Świętochłowic oraz organizacji pozarządowych działających na ich rzecz,
- cykliczne spotkania Prezydenta Miasta z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- opracowanie, publikacja i rozpowszechnienie pakietu informacji nt.:
  - adresów instytucji świadczących pomoc osobom niepełnosprawnym na terenie naszego miasta,
  - możliwości i sposobów otrzymania pomocy,
  - istniejących i działających grup wsparcia,
  - organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
  - podstawowych wiadomości w zakresie zatrudnienia i szkoleń osób niepełnosprawnych,

7.2. Oczekiwane efekty:

- wzrost aktywności instytucji i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- wyzwolenie nowych form aktywności wobec środowiska osób niepełnosprawnych,
- poprawa przepływu informacji pomiędzy organizacjami i instytucjami funkcjonującymi w obszarze problematyki osób niepełnosprawnych,
- poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej,
- wzrost świadomości mieszkańców Świętochłowic w zakresie funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczeństwie,
- prawidłowa koordynacja działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych,
- podniesienie efektywności i jakości usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych.

8. Przeciwdziałanie marginalizacji oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych w społeczeństwie.

8.1. Zadania:

- sukcesywne przeprowadzanie kampanii informacyjnych „Świętochłowice bez barier”,
- popularyzowanie osiągnięć i sukcesów osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego,
- promowanie działań instytucji, firm i osób, które w istotny sposób wpływają na poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych w naszym mieście,
- organizowanie konferencji i seminariów poświęconych sytuacji osób niepełnosprawnych,
- promowanie informatora o ulgach i przywilejach osób niepełnosprawnych,
- promowanie i propagowanie imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, w których uczestniczą lub współuczestniczą osoby niepełnosprawne,

- inicjowanie działań pod hasłem: „zabrałeś moje miejsce parkingowe – zabierz moją niepełnosprawność”.

8.2. Oczekiwane efekty:

- pozytywne zmiany w społecznej świadomości w stosunku do osób niepełnosprawnych,
- upowszechnianie wizerunku osób niepełnosprawnych jako pełnoprawnych członków społeczeństwa,
- stworzenie sprawnego dostępu do informacji o osobach niepełnosprawnych i dla tych osób,
- przeciwdziałanie izolacji środowiska osób niepełnosprawnych,
- efektywne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej,
- spójna lokalna polityka na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych,
- podniesienie świadomości społecznej w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- wytworzenie poczucia własnej wartości i zmniejszenie poczucia bezradności,
- zapobieganie sytuacjom kryzysowym związanym z nagłym powstaniem niepełnosprawności.

9. Wdrażanie i monitoring Programu.

9.1. Wdrażanie Programu.

Program jest dokumentem perspektywicznym, którego założeniem jest nakreślenie kierunków działań Miasta Świętochłowice w obszarze szeroko rozumianej problematyki osób niepełnosprawnych. Integralną częścią Programu będą harmonogramy działania na rzecz osób niepełnosprawnych, które w sposób szczegółowy będą wskazywać działania w ramach poszczególnych priorytetów, wskazanych w Programie. Harmonogram jest dokumentem, w którym poszczególni realizatorzy zadań określą swoje działania, środki finansowe przypisane do zadań na poszczególne lata oraz wskażą mierniki rezultatu. Program będzie wprowadzony Uchwałą Rady Miasta Świętochłowice. Biorąc pod uwagę fakt, że w trakcie ośmiu lat trwania Programu mogą zmieniać się formy działania, będzie możliwość

modyfikowania zadań w ramach poszczególnych priorytetów, oraz wskazywanie nowych inicjatyw, które będzie podejmować Gmina w ramach działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych. Modyfikacje takie będą mogły być wprowadzane w kolejnych harmonogramach działania na rzecz osób niepełnosprawnych, które będą procedowane na dany rok kalendarzowy.

9.2. Monitoring Programu.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Prezydent Miasta.

Monitoring Programu będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian mierników, mającym na celu zapewnienie informacji na temat skuteczności podejmowanych działań oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami, a rezultatami. Poprzez ustalenie zasad procesu monitoringu, zapewniona zostanie bieżąca i etapowa kontrola realizacji Programu.

Głównym narzędziem monitoringu Programu będą coroczne sprawozdania z realizacji harmonogramów działań na rzecz osób niepełnosprawnych za dany rok kalendarzowy. Dzięki analizie porównawczej, dokonuje się oceny osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania poszczególnych zadań, jak również oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a osiągniętymi rezultatami.

Bieżące działania podejmowane w ramach monitoringu Programu dadzą obraz postępu w realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Natomiast w perspektywie długofalowej monitoring umożliwi obserwację dynamiki realizacji celów oraz zmian strukturalnych.

Zakończenie

Realizacja działań na rzecz osób niepełnosprawnych podejmowanych przez Miasto Świętochłowice powinna być kompleksowa i interdyscyplinarna, ułatwiająca osobom niepełnosprawnym pełnoprawne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Podjęte działania umożliwią utworzenie grup wsparcia, zwiększą samodzielność środowiska, wpłyną na wzrost poziomu wykształcenia, a co za tym idzie na podwyższenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych oraz uwrażliwią społeczeństwo na problemy tego środowiska.

Podstawą realizacji programu jest skonkretyzowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych przez administrację samorządową i organizacje pozarządowe, w tym zwłaszcza organizacje zrzeszające osoby niepełnosprawne, co pozwoli na eliminację przypadkowości działań.

Na bazie Programu mogą powstać projekty mające na celu realizację ujętych w nim zadań oraz może on stanowić podstawę do aplikowania o środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych czy funduszy Unii Europejskiej przez organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, instytucje działające w sferze pomocy społecznej, placówki służby zdrowia, instytucje kultury oraz samorząd terytorialny. Dlatego też wyznaczone cele dotyczące proponowanych działań obejmują wszystkich partnerów Programu i realizowanych przez nich działań.

